

İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
TAKASBANK PARA PİYASASI PROSEDÜRÜ
BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1-

- (1) Bu Prosedür'ün amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde faaliyet gösteren Takasbank Para Piyasası'nın işleyiş ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2-

- (1) Takasbank Para Piyasası işlemleri bu Prosedür kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3-

- (1) Bu Prosedür, Takasbank Para Piyasası Yönergesi'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4-

- (1) Bu Prosedür'de geçen;
- Borsa/Borsa İstanbul:** Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni,
  - BSMV:** Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'ni,
  - DİBS:** Devlet İç Borçlanma Senetleri,
  - Fon:** Kanun ve ilgili tebliğler kapsamında tanımlanan yatırım fon ve ortaklıkları, varlık finansmanı ve konut finansmanı fonları ile tanımlanacak diğer fonları,
  - Genel Müdür:** Takasbank Genel Müdürü'nü,
  - Gün Başı Bilgileri Raporu:** Güncel tarih itibarıyla TPP'de işlem yapmaya yetkili üyelerin; TPP için tahsis edilen limitlerini, alış limit boşluklarını, satış limitini, teminat tamamlama çağrılarını, teminat bilgilerini, kritik vadeli teminatlarını, borç/alacak durumları ile net borç veya alacağına ait bilgilerini içeren raporu,
  - Kanun:** Sermaye Piyasası Kanunu'nu,
  - Kamu kaynağı:** Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği kapsamında tanımlanan kurumlar ile Türkiye Varlık Fonu A.Ş. ve bağlı şirketleri ile Türkiye Varlık Fonu ve bünyesinde kurulan alt fonlar ,
  - MKK:** Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
  - Müşteri:** TPP'de işlem yapan üyelerin gerçek ve tüzel kişi müşterilerini,
  - Prosedür:** Yönerge esas alınarak hazırlanan; TPP'nin işleyiş ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları içeren ve Genel Müdür tarafından onaylanan iş bu "Takasbank Para Piyasası Prosedürü"nü,

- i) **Serbest hesap:** Üyelerin Takasbank nezdindeki 11-1 serbest cari hesaplarını,
  - j) **Takasbank:** İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'ni,
  - k) **Takasbank Para Piyasası (TPP):** Türk Lirası fon fazlası ve/veya fon ihtiyacı olan üyelerin talep ve tekliflerinin karşılaşmasını sağlayan, Takasbank tarafından kurulan ve işletilen piyasayı,
  - l) **TCMB:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı,
  - m) **Temsilci:** Üyelerin TPP'de işlem yapmak üzere yetkilendirdikleri kişileri,
  - n) **Üye:** Üyelik şartlarını yerine getirmiş ve Takasbank tarafından yetkilendirilmiş piyasa katılımcısı tüzel kişileri,
  - o) **Yönerge:** Takasbank Para Piyasası Yönergesi'ni,
  - ö) **Yönetim Kurulu:** Takasbank Yönetim Kurulu'nu,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyelğe İlişkin Esaslar

Üyelik

MADDE 5-

(1) Takasbank tarafından yetkilendirilmeleri koşuluyla bu Prosedür'ün 6'ncı ve 7'nci maddesinde belirlenen şartları sağlayan kuruluşlar, TPP üyesi olabilirler. TCMB, TPP'nin doğal üyesidir.

Üye olabilecek kuruluşlar

MADDE 6-

- (1) TPP üyesi olabilecek kuruluşlar aşağıda belirtilmiştir.
  - a) Kanun'da tanımlanan yatırım kuruluşları,
  - b) Kanun'da tanımlanan ipotek finansmanı kuruluşları,
  - c) Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nda tanımlanan finansal kuruluşlar,
  - ç) Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketleri,
  - d) Mali piyasalarda faaliyette bulunup Sigortacılık Kanunu ile Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanun'a tabi kuruluşlar,
  - e) Kendi özel kanunu olan ve belirlenmiş katkı esasına göre çalışan emekli yardım sandıkları,

Üyelik şartları

MADDE 7-

- (1) Üye olabilmek için aşağıdaki şartların sağlanmış olması gerekir:
  - a) Mevzuatlarında TPP'de işlem yapmalarını engelleyici bir hususun bulunmaması,
  - b) İçeriği Takasbank tarafından belirlenen Takasbank Para Piyasası Sözleşmesi'nin imzalanarak ibraz edilmiş olması,

- c) Takasbank tarafından öngörülen garanti fonu katkı payının yatırılmış olması,
- ç) Takasbank tarafından talep edilecek bilgi ve belgelerin sunulmuş olması,
- d) Üyenin özkaynaklarının tabi olduğu mevzuatla belirlenenden az olmaması.

Üye işlem faaliyetlerinin kısıtlanması

MADDE 8-

(1) Üyelerin TPP faaliyetleri, aşağıdaki durumlarda Takasbank tarafından kısıtlanabilir.

- a) Üyenin, merkezi karşı taraf veya takas hizmeti verilen piyasalarda faaliyetlerinin kısıtlanması veya temerrüt halinde bulunulması,
- b) Yönerge, bu Prosedür ve Takasbank ile üye arasında işlemlere başlamadan önce imzalanması gereken Takasbank Para Piyasası Sözleşmesi'nde belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi,
- c) Üye ile ilgili; protesto, haciz, ihtiyati tedbir gibi olumsuzluklar tespit edilmesi, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulması, haklarında tedrici tasfiye ya da iflas kararı verilmiş olması,
- ç) Takasbank tarafından periyodik olarak yapılan; mali tahlil ve/veya derecelendirme çalışması sonucu üyenin kredi değerliliğinin olmadığı veya azaldığının tespit edilmesi veya olumsuz istihbarat alınması,
- d) Üyelik şartlarının kaybedilmesi.

(2) Üyeler, TPP'de veya Takasbank Nakit Kredisi'nde temerrütte olmaları halinde TPP'de işlem yapamazlar. Ancak bu Prosedür'ün 17'inci maddesinde belirlenen çerçevede üyelerin risk oluşturmaya izin verilebilir.

(3) Bu maddede yazılı durumlardan birinin ortaya çıkması halinde Takasbank, üyenin TPP'ye olan mevcut yükümlülüklerinin kısmen veya tamamen tasfiye edilmesini kararlaştırabilir. Takasbank tarafından tasfiye doğrultusunda karar verilmesi halinde üyenin yükümlülükleri, bu Prosedür'ün 8'inci bölümü çerçevesinde muaccel hale gelir ve aynı bölüm çerçevesinde tasfiye edilir. Takasbank bu maddede yazılı durumlardan birinin ortaya çıkması durumunda tasfiye kararının yanısıra üyeden ilave teminat getirmesini de isteyebilir veya işlem yapmasını engelleyebilir.

Üyelik sona ermesi

MADDE 9-

(1) Aşağıdaki durumlarda üyelik sona erdirilebilir:

- a) Bu Prosedür'le belirlenen üyelik şartlarından herhangi birinin kaybedildiğinin Takasbank tarafından tespit edilmesi,
- b) Bu Prosedür veya ilgili diğer düzenlemelerde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle TPP sisteminin güvenli ve kesintisiz işlemlerini tehlikeye düşürecek önemli nitelikte risklerin ortaya çıktığının Takasbank tarafından tespit edilmesi,
- c) Üyenin kendisinin talep etmesi,
- ç) Üyenin, Takasbank'ın Merkezi Karşı Taraf düzenlemeleri uyarınca faaliyetlerinin kısıtlanması.

- (2) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde TPP üyeliğini sona erdirmek isteyenler, durumu Takasbank'a yazılı olarak bildirir. TPP üyeliğini sona erdirmek isteyen üyenin, bu Prosedür ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş olması şarttır.
- (3) TPP üyeliğinin sona erdirilmesi durumunda dahi, üyeliğin sona erdirildiği tarihe kadar yapılmış işlemlerle ilgili söz konusu kuruluşun Takasbank'a karşı bu Prosedür ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleri devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TPP'nin Çalışma Esasları

Takasbank'ın konumu ve tarafların yükümlülükleri

MADDE 10-

- (1) Takasbank TPP'yi işleten kurumdur.
- (2) Üyeler TPP'de Takasbank'ın kendilerine tahsis ettiği işlem limitleri çerçevesinde ve Takasbank tarafından bu Prosedür'de belirlenen teminatların tesisi suretiyle işlem yapabilirler. Takasbank TPP'de eşleşen alış ve satış emirleri ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesini; temerrüt halinde işlemler için aldığı teminatları, garanti fonu katkı paylarını ve TPP için tahsis ve taahhüt ettiği sermayesini kullanarak yerine getirmeyi taahhüt eder.
- (3) Üyeler;
  - a) Takasbank tarafından Yönerge ve bu Prosedür ile TPP işlemleri için belirlenmiş ilke ve kurallara uygun hareket etmek,
  - b) Takasbank tarafından öngörülen garanti fonu katkı paylarını yatırmak,
  - c) Temsilcilerini ve bunlarla ilgili güncellemeleri Takasbank'a iletme ve Takasbank tarafından istenen bilgi ve belgeleri süresi içinde bildirmek ve/veya göndermek,zorundadırlar.
- (4) Üyelerin, müşteri ve fonlar ile kamu kaynakları için yaptıkları işlemler nedeniyle oluşan yükümlülüklerin yerine getirilmesinde Takasbank'ın muhatabı üyedir. Üyelerin, müşteri ve fonlar ile kamu kaynağı kurumlarına karşı olan yükümlülüklerinden Takasbank sorumlu tutulamaz.
- (5) Takasbank'ın işlemin taraflarına karşı olan yükümlülüğü, üyelerinden gelen alış ve satış emirlerinin eşleştiği anda başlayıp, yükümlülüklerin tasfiyesiyle son bulur.
- (6) Takasbank, Kanun'un 104'üncü maddesinde yer alan makul bir ekonomik ve finansal gerekçeyle açıklanamayan, muvazaalı nitelikteki emir ve işlemleri iptal etme yetkisine sahiptir.
- (7) Takasbank para alan üyeye, işleminin valöründe anaparayı, para satan üyeye işlemin vadesinde anapara ve faiz tutarını üyelerin yükümlülüklerini yerine getirdiği oranda, temerrüt halinde bu Prosedür'ün 49'uncu maddesi hükümleri uyarınca ödemekle yükümlüdür.
- (8) Para alan üyenin TPP'ye karşı yükümlülüğü, işlemin vadesinde anapara ve faiz tutarını ödemektir. Para alan üyelerin vadeden önce borcunu ödeyerek işlemi sonlandırmayı talep etme hakkı yoktur.

- (9) Takasbank, üyelerin yükümlülüklerini bu madde çerçevesinde yerine getirmesi halinde, işlem konusu teminatları üye ile imzalamış olduğu sözleşme hükümleri çerçevesinde ve üyenin talebi doğrultusunda iade eder.
- (10) Para satan üyenin TPP'ye karşı yükümlülüğü ise işlemin valöründe anapara tutarını ödemektir.
- (11) Para satan üye, BSMV, Gelir Vergisi ve oluşabilecek diğer vergi yükümlülüklerini yerine getirmede resmi mercilere karşı sorumludur. TPP'de müşteri adına değerlendirilen paralara ilişkin yasal yükümlüler üyeler tarafından yerine getirilir.
- (12) Bu Prosedürün 25'inci maddesinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde işlemin taraflarının iradelerini mutabakatla değiştirmeleri ya da teknik sebeplerle emir eşleşmesi sonrasında iptal edilen işlemlerde, Takasbank ve işlemin tarafları herhangi bir yükümlülük altına girmezler.
- (13) Para alan ve satan üyelerin bu Prosedür ile belirlenen diğer hak ve yükümlülükleri saklıdır.

Üye temsilcilerine ilişkin esaslar

MADDE 11-

- (1) TPP'de işlemler TPP web servis uygulaması ile erişen yetkili kurumsal kullanıcı ve/veya üye tarafından yetkilendirilen temsilciler aracılığıyla verilen emirler ile yapılır.
- (2) Temsilciler ve kurumsal kullanıcılar, üye adına TPP'de bu Prosedür'de belirtilen koşullar dahilinde emir verebilir, emirleri değiştirebilir, iptal edebilir ve borçlarını kapatabilirler.
- (3) Üyelerin işlem yapabilecek temsilci sayısı **8'i** geçemez.
- (4) Üyeler yazılı olarak bildirerek temsilcileri değiştirebilir veya iptal edebilirler.
- (5) Üyeler yetkilendirme taleplerini, temsilcilerin, T.C. kimlik numaralarını, ad-soyadlarını ve kurumsal e-posta adreslerini belirterek, ekinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için üzerinde T.C kimlik numarası bulunan ve özel kanunlarında resmi kimlik hükmünde olduğu açıkça belirtilen kimlik belgelerinin kopyaları ile yazılı olarak bildirmelidir. Temsilcinin T.C. vatandaşı olmaması halinde ise, yazılı talimatta, çalışma izni kartında yer alan yabancı kimlik numarası veya mavi kartta yer alan kimlik numarası belirtilir ve ekinde ilgili resmi belgenin kopyası sunulur.
- (6) Temsilcilere Takasbank tarafından gizli birer şifre ve temsilci numarası verilir. Takasbank tarafından verilen şifre ile ilk kez "Temsilci Şifre Giriş Ekranı'na giriş yapıldığında zorunlu olarak şifre değiştirme işlemi yapılması gerekmektedir. Temsilci şifreleri ve/veya web servis uygulaması ile TPP'ye iletilen emirlerin sorumluluğu üyeye aittir.
- (7) Temsilciler kişiye özel gizli şifrelerini Takasbank üye uygulamalarını kullanarak Takasbank'ın belirlediği esaslar çerçevesinde değiştirebilirler.

Limitler ve işlem sınırları

MADDE 12-

- (1) Takasbank, üyelere "**TPP limiti**" ve fon ile kamu kaynağı kullanımı için "**Fon limiti**" tahsis eder. Söz konusu limitler Takasbank'ın taahhüdü değildir.
- (2) Takasbank tarafından belirlenen TPP limiti ve Fon limiti sistemde tanımlı olup, Takasbank üyelere tahsis edilen limitlerde gerekli gördüğü durumlarda değişiklik yapma hakkına sahiptir.
- (3) Fon limiti, TPP limitinden ayrı olup, portföy ve müşteri işlemlerinde kullanılamaz.
- (4) TPP limiti ve fon limiti toplamı "**TPP Toplam Limit**" olarak ifade edilir.

(5) Alış limiti;

- a) Portföy ve müşteri adına yapılan işlemlerde TPP limitinden, fon ve kamu kaynağı adına yapılan işlemlerde ise TPP limiti ve fon limiti toplamından (TPP Toplam Limitinden) fazla olamaz.
- b) Portföy/müşteri adına yapılacak alış işlemlerinde, TPP limitinden toplam alış işlemlerinin düşülmesi ve vadesi gelen alış işlemlerinin eklenmesi ile bulunur. Fon ve kamu kaynağı adına yapılacak alış işlemlerinde ise, TPP Toplam Limitinden toplam alış işlemlerinin düşülmesi ve vadesi gelen alış işlemlerinin eklenmesi ile bulunur.
- c) Üyenin kullanılabilir teminatı dahilinde kullanılır.
- ç) Üye alış emri girerken anapara ve faiz toplamına karşılık gelen teminat yeterliliği Takasbank tarafından kontrol edilir.

(6) Satış limiti;

- a) Üyenin, TPP limiti ile vadesi gelen satış işlemi toplamından, toplam alışlarının düşülmesi ile bulunur.
- b) Seans içinde üyenin Takasbank nezdindeki serbest hesabından yapılan borç kapama tutarı kadar artar.
- c) Blokeli Satış Emri'nden etkilenmez.

(7) Üyelere gün başında bildirilen alış ve satış limitleri birbirinden bağımsız olarak, gün içinde verilen alış ve satış emirleri kadar azalır.

(8) Üyeler TPP limitlerini ve bu limit üzerinden hesaplanan alış ve satış limitlerini, gün başı itibarıyla "Gün Başı Bilgileri" raporundan, işlem ve teminat hareketleriyle güncellenen limitleri ise "Emir Giriş Ekranı" ve "Risk Bloke Raporu"ndan takip edebilirler.

Seans saatleri

MADDE 13-

- (1) İşlemler aynı gün valörlü olarak saat 09.30-15.30 arasında tek seansta yapılır. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise işlemler saat 09.30-11.30 arasında yapılır.
- (2) Verilen emirler 09.30-15.30 saatleri arasında geçerlidir.
- (3) Takasbank'ın teknik nedenler, doğal afetler, yoğun hatalı işlemler vb. hallerin ortaya çıkması durumunda seans ve ilgili diğer saat ve sürelerde değişiklik yapma hakkı bulunmaktadır. Söz konusu değişiklikler sistem aracılığı ile üyelere duyurulur.

Vade

MADDE 14-

(1) Yapılan işlemlerin vadesi;

- a) 2 aya kadar her gün,
- b) 2, 3 ve 6 ay vadeleri ile bu vadelerin öncesinde ve sonrasındaki üç iş günü vadeli olabilir.

Fonlara ait TPP işlemleri

MADDE 15-

- (1) Sermaye Piyasası Kurulu'nun ilgili mevzuatında belirlediği sınırlar içerisinde fonlar için TPP'de işlem yapılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Emirler ve Eşleşme****Emrin unsurları****MADDE 16-**

- (1) Emrin aşağıda belirtilen zorunlu alanları doldurulmak zorundadır:

- Müşteri Tipi:** "Portföy", "Müşteri" veya "Fon/YO" (Fon/Kamu Kaynağı) olabilir. Fon veya kamu kaynağı için emir verildiğinde ilgili fon veya kamu kaynağının kodu belirtilir.
- Emir Tipi:** "Alış", "Satış" ve "Blokeli Satış" olabilir.
- Emir Türü:** "Limitli", "Limitli Gerçekleşmezse İptal Et", "Limitli Kalanı İptal Et", "Piyasa" veya "Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et" olabilir.
- Emrin Süresi:** Bu Prosedürün 14 üncü maddesinde sayılan vade türlerinden olabilir.
- Faiz Oranı:** Yapılan işlemlerin faiz oranı taraflarca serbestçe belirlenir. Faiz oranı; "Limitli", "Limitli Gerçekleşmezse İptal Et" ve "Limitli Kalanı İptal Et" emirleri için tanımlanır. Diğer emir türlerinde faiz oranı girilmez. Emir faiz adımları %0,05 (onbinde 5) ve katlarıdır. Faiz hesaplanırken, **1 yıl=365 gün** olarak alınır.
- Emrin Tutarı:** İşlem yapılabilecek asgari tutar 5.000.-TL olup 1.000.-TL'nin katları olarak artırılabilir.

Blokeli satış emri**MADDE 17-**

- Serbest hesabında satmak istediği tutar kadar bakiyesi bulunan üyelerin girebilecekleri **risk oluşturmayan satış emri** tipidir.
- Sisteme girilen Blokeli Satış Emri eğer pasifteyse, ilgili tutar emri giren üyenin serbest hesabında bloke edilir. Emir eşleşirse, eşleşen kısım bloke edilmiş tutardan, eşleşme anında tahsil edilir.
- Blokeli Satış Emri;
  - Toplam alış işlemleri nedeniyle satış limiti kalmayan,
  - Fon ve/veya müşteri kodu belirtilerek verilen satış emirlerinin, satış limitini etkilemesini istemeyenüyelerce tercih edilebilir.
- Limit tahsis edilmemiş üyeler de Blokeli Satış Emri ile TPP'de satış işlemleri yapabilirler.

Emirlerin iletilmesi**MADDE 18-**

- (1) Üyeler, Takasbank üye uygulamalarını kullanarak emirlerini iletirler.

- (2) TPP’de alış ve satış emirleri üye tarafından müşteriler için topluca verilir. Portföy, fonlar ile kamu kaynakları için verilen emirler ise kodlarının belirtilmesi suretiyle verilir.
- (3) İletilen emirlere TPP sisteminde bir “Emir Numarası” verilir. Emir ile ilgili yapılacak işlemler emir numarası kullanılarak gerçekleştirilir.
- (4) Alış emrinin sisteme girilebilmesi için emrin verildiği üyenin yeterli limiti ve teminatı bulunmalıdır. Blokeli satış emirleri hariç satış emirlerinin sisteme girilebilmesi için ise emrin verildiği üyenin yeterli limiti bulunmalıdır.
- (5) Üyenin sistem veya hat problemleri gibi nedenler ile Takasbank sistemine bağlanamaması durumunda, seans saatleri içerisinde yetkili üye temsilcilerinin TPP’yi (212) 315 20 00 no.lu seans hattından aramaları sureti ile Takasbank tarafından da emirler sisteme girilebilir. Bu durumda emir giriş zamanı Takasbank’ın emri girdiği saattir.
- (6) (212) 315 20 00 no.lu seans hattı ile yapılan görüşmeler, Takasbank’ta bulunan ses kayıt cihazına, uzaktan erişim yoluyla verilen emirler ise elektronik ortamda kaydedilir. Herhangi bir uyuşmazlık durumunda telefon kayıtları ve/veya Takasbank’ın elektronik ortamda tuttuğu kayıtlar esas alınır.
- (7) Doğal afet, pandemi ve benzeri olağanüstü koşullar nedeniyle, Takasbank tarafından (212) 315 20 00 no’lu seans hattı üzerinden emir alınmaması durumunda, seans saatleri içerisinde üye tarafından emrin unsurlarını içeren giriş/değişiklik/iptal talimatı e-posta ile “ppe@takasbank.com.tr” e-posta adresine gönderilmesi suretiyle Takasbank tarafından emirler sisteme girilebilir. Bu durumda emir giriş zamanı Takasbank’ın emri girdiği saattir. E-posta ile gönderilen yazılı talimatın aslının en geç 5 iş günü içerisinde Takasbank’a iletilmesi gerekmektedir.

Emir türleri

MADDE 19-

- (1) TPP’de verilebilecek emir türleri aşağıdadır:

- a) **Limitli Emir:** Müşteri tipi, emir tipi, süresi, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Emrin gerçekleşmeden kalan kısmı pasif olarak sistemde bekler. Sistemde gerçekleşmeyen kısmının pasifte beklediği tek emir türüdür.
- b) **Limitli Kalanı İptal Et Emri:** Müşteri tipi, emir tipi, süresi, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilir. Kısmen gerçekleşme koşulu ile verilen limitli emir türüdür. Emir girildiğinde sistemde bekleyen pasif emirler ile eşleşir, gerçekleşmeden kalan kısmı ise otomatik olarak iptal edilir.
- c) **Limitli Gerçekleşmezse İptal Et Emri:** Müşteri tipi, emir tipi, süresi, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilir. Emir tutarının tamamının gerçekleşmesi koşulu ile verilen limitli emir türüdür. Emir girildiğinde sistemde pasif olarak bekleyen emirler ile tamamen gerçekleşme koşulu sağlanamaz ise otomatik olarak iptal edilir.
- ç) **Piyasa Emri:** Faiz oranı belirtilmeden, müşteri tipi, emir tipi, süresi ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Piyasa Emri girildiğinde, sistemde pasif olarak bekleyen emirler ile kısmi ya da tamamen eşleşir ve emrin gerçekleşmeden kalan kısmı otomatik olarak iptal edilir.
- d) **Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et Emri:** Faiz oranı belirtilmeden, müşteri tipi, emir tipi, süresi ve emir tutarı belirtilerek, tamamı gerçekleşme koşulu ile girilen emir türüdür. Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et Emri, sistemde pasifte bekleyen emirler ile tamamen gerçekleşir. Emir girildiğinde tamamen gerçekleşme koşulu sağlanamaz ise otomatik olarak iptal edilir.

Emirlerin değiştirilmesi

MADDE 20-

- (1) Limitli emirlerden tamamen veya hiç karşılanmamış olup pasifte bekleyen kısımları seans içinde her an değiştirilebilir.
- (2) Limitli emrin gerçekleşmeyen kısmında; müşteri tipi, fonlar ile kamu kaynakları kodu, oran ve tutarda yapılan değişiklikler emrin numarasını değiştirir ve önceliğini kaybettirir.
  - a) Müşteri tipi “Fon/YO”dan, “Portföy” veya “Müşteri” olarak değiştirilmek istendiğinde, TPP limiti üzerinden hesaplanan alış limiti dikkate alınır.
  - b) Müşteri tipi “Portföy” veya “Müşteri”den, “Fon/YO” olarak değiştirilmek istendiğinde, TPP Toplam Limiti üzerinden hesaplanan alış limiti dikkate alınır.
- (3) Alış emirlerinin oran ve tutar değişikliklerinde sisteme girilebilmesi için emrin verildiği üyenin yeterli teminatı bulunmalıdır.
- (4) Emrin sadece tutarı azaltılıyorsa, emrin numarası değişmez ve emir önceliğini kaybetmez.

Emirlerin iptal edilmesi**MADDE 21-**

- (1) Verilen emirlerin pasifte bekleyen kısımları seans içinde iptal edilebilir. Seans sonunda halen gerçekleşmemiş pasif emirler sistem tarafından iptal edilir.
- (2) Faaliyetleri geçici veya sürekli olarak durdurulan üyenin pasifte bekleyen tüm emirleri Takasbank tarafından iptal edilir.
- (3) “Çoklu İptal” seçeneği ile gerçekleşmemiş veya kısmen gerçekleşmemiş emirler, ekrandan girilen kriterlere bağlı olarak listelenir ve listelenen emirlerin tümü ya da seçilenler toplu olarak aynı anda iptal edilebilir.

Emirlerin eşleşmesi**MADDE 22-**

- (1) Emirler, alıfta en yüksek, satıfta en düşük faiz oranlı emirlere öncelik verilerek eşleşir.
- (2) Faiz oranının aynı olduğu emirlerde, zaman önceliği geçerlidir.
- (3) Var olan alış emrinden daha düşük oranlı bir satış emri geldiğinde alış emrinin oranı üzerinden veya var olan satış emrinden daha yüksek oranlı alış emri geldiğinde satış emrinin oranı üzerinden işlem gerçekleşir.
- (4) Emirler, birden fazla işleme bölünerek gerçekleşebilirler.
- (5) Aynı üyenin taraf olduğu alış satış emirlerinde zaman ve oran önceliğinin yanı sıra aşağıda belirtilen bekleme süresi ve kurallar uygulanır:
  - a) İletilen emirlerin aynı kuruluş tarafından karşılanması ile ilgili bekleme süresi 15 saniyedir.
  - b) 15 saniye geçmeden iletilen karşıt emir, diğer üyelerin emirleri ile karşılaşabilecek orandaysa, bu üyelerin emirleri ile tamamen veya kısmen gerçekleşir; emrin kalan kısmı otomatik olarak iptal olur.
  - c) Aynı üyenin birbiriyle eşleşebilecek alış veya satış emirlerinden birinin fon veya kamu kaynağı kodu belirtilerek iletilmiş olması halinde, fon veya kamu kaynağı kodu ile verilen

emrin sisteme öncelikle girilmiş olması gerekir. Aksi takdirde bu emirler birbirleri ile eşleşmez.

Emirlerin yayınlanması

MADDE 23-

- (1) TPP verilerine, Borsa İstanbul ile anlaşması olan veri yayın kuruluşlarının ekranları ve Takasbank üye uygulamaları üzerinden “Piyasa Takip Ekranı” vasıtası ile erişilir. Sisteme girilen emirler ve gerçekleşen işlemler TPP ekranlarına yansıtılır.
- (2) İletilen emirlerden, alış emirlerinde en yüksek oranlı, satış emirlerinde en düşük oranlı olanları ve en son işlem geçen orana ait son işlemlerin toplam tutarı ve oran bilgisi duyurulur.
- (3) En iyi teklif ve taleplerden işlem yapılması halinde bir sonra bekleyen en iyi teklif ya da talep ekranlarda görüntülenir.
- (4) Aynı oranlı alış ve satış emirleri toplam olarak görüntülenir.
- (5) En iyi beş teklif ve talep bilgisi derinlik sayfalarında izlenebilir.
- (6) Gerçekleşen işlemlere ait minimum, maksimum ve ortalama oran ile toplam işlem tutarı gün bazında özet bilgiler ekranlarda görüntülenir.

İşlemlerin bildirim ve izlenmesi

MADDE 24-

- (1) Üyeler sisteme girilen emirlerine ve gerçekleşen işlemlerine ait bilgileri, Takasbank üye uygulamaları vasıtasıyla ilgili rapor ve ekranlardan takip ederler. Raporlar ile ilgili detaylı bilgileri içeren kullanıcı kılavuzuna Takasbank üye uygulamaları üzerindeki Takasbank Para Piyasası İşlemleri Menüsünden ulaşılabilir.
- (2) Her sabah, alış limiti boşlukları ve satış limiti, teminatların değerlendirilmesi, temerrüt durumları, kritik vadeli teminatları ve net borç ve alacak bakiyeleri üyelere “Gün Başı Bilgileri” raporu ile bildirilir.
- (3) Üyenin portföy, müşteri, fonlar ile kamu kaynakları kodunu ileterek yapmış olduğu işlemler Takasbank nezdindeki üyenin hesabında izlenir.
- (4) TPP’de pozisyonlar; portföy, fonlar ile kamu kaynakları bazında, müşteriler için ise topluca olmak üzere ayrı ayrı izlenir. TPP’de müşteriler adına tekil pozisyon hesabı açılmaz.

İşlemlerin iptali ve düzeltilmesi

MADDE 25-

- (1) Takasbank, Kanun’un 104’üncü maddesinde yer alan makul bir ekonomik ve finansal gerekçeyle açıklanamayan, muvazaalı nitelikteki emir ve işlemleri iptal etmek yetkisine sahiptir.
- (2) Üye hatası sonucunda gerçekleşen işlemler prensip olarak iptal edilmez. Ancak alıcı veya satıcı üyelerin temsilcileri tarafından seans hattından veya yazılı talimat göndermek suretiyle saat 15.35’e kadar iptali istenen işlemler, netleştirme saatine kadar karşı tarafın onayının Takasbank tarafından alınması ile iptal edilebilir. Bu takdirde işlem iptali, talebi yapan üye ile işlemin karşı tarafındaki üye/üyelerin ilgili işlem için seans hattından veya yazılı talimat ile verecekleri onay sonrasında Takasbank tarafından gerçekleştirilir.

- (3) Müşteri tipinin hatalı girilmesi sonucu gerçekleşen işlemlere ilişkin düzeltme işlemleri üye tarafından ekranlardan veya TPP'ye aynı gün yazılı olarak talebin iletilmesiyle Takasbank tarafından yapılır. Değişiklikler aşağıdaki şekilde yapılır;
- Emrin müşteri tipi; portföy, müşteri veya Fon/YO türleri arasında değiştirilebilir.
  - Emrin müşteri tipi "Fon/YO"dan "Portföy" veya "Müşteri" olarak değiştirilecekse, TPP limiti üzerinden hesaplanan alış limiti dikkate alınarak değişikliğe izin verilir.
  - Emrin müşteri tipi "Portföy" veya "Müşteri"den, "Fon/YO" olarak değiştirilecekse, TPP Toplam Limiti üzerinden hesaplanan alış limiti dikkate alınarak değişikliğe izin verilir.
  - Emrin müşteri tipinin Fon/YO olması durumunda, fon ve kamu kaynağı kodu değiştirilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teminatlara İlişkin Esaslar

Teminatlara ilişkin genel hükümler

MADDE 26-

- Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarının teminata konu olması durumunda, Kanun'un 47'nci maddesi uyarınca Takasbank ile üye arasında yazılı teminat sözleşmesi yapılır.
- Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarını konu alan teminat sözleşmelerinde, teminatların mülkiyetinin Takasbank'a devrinin kararlaştırılması mümkündür. Teminatların mülkiyetinin devrinin kararlaştırılması halinde Takasbank, sözleşme kurulduğu anda ve teminat konusu sermaye piyasası araçlarının kanuni usullere uyarak devredilmesi sonucu mülkiyet hakkına sahip olur.
- Diğer varlıkların teminata konu olması durumunda söz konusu varlıkların mülkiyeti de Takasbank'a yazılı teminat sözleşmeleriyle devredilir.
- Üyenin temerrüdü nedeniyle ya da ilgili mevzuat veya sözleşme hükümlerinde öngörülen nedenlerle teminatlardan Takasbank'ın alacaklarının karşılanması söz konusu olduğunda Takasbank, herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunma, süre verme, adli veya idari merciden izin ya da onay alma, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın, teminat konusu malvarlığını, işleminin teminatı olan kıymetleri, Takasbank en iyi gayret göstererek organize ve/veya tezgahüstü piyasalardan satarak satım bedelinden alacağını karşılama hakkına sahiptir. Takasbank, teminatların mülkiyetinin devralmış olması şartıyla, teminat konusu sermaye piyasası araçlarının ve/veya diğer varlıkların değerini borçlunun yükümlülüklerinden mahsup etme hakkına da sahiptir.
- Üyeler gerek portföy gerekse fonlar ile kamu kaynakları ve müşterileri için yapmış oldukları işlemler için 31'inci maddede belirlenen teminatı, ilgili teminat hesabına yatırmak zorundadırlar. Teminat yükümlülüğünün, üyenin üzerinde tasarruf hakkına sahip varlıklardan karşılanması şarttır.
- Takasbank'ın, üyelerden TPP işlemleri nedeniyle aldığı teminatlar üzerindeki hak ve yetkisi hiçbir şekilde sınırlandırılmaz. Teminatlar üzerinde, üyenin herhangi bir sebeple tasarruf yetkisinin bulunmaması Takasbank'ın iyi niyetli aynı hak iktisabına engel olmaz. Teminat konusu değerler üzerinde üçüncü kişilerin istihkak ya da sınırlı aynı hak iddiaları Takasbank'a karşı ileri sürülemez.
- Teminat veren hakkında konkordato mühleti tanınması, konkordatosunun tasdiki, iflastan sonra konkordato mühleti tanınması, mal varlığının terki suretiyle konkordato süreci içine girmesi, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması, iflası, iflasın ertelenmesi veya İcra ve İflas Kanunu

çerçevesindeki takip prosedürleri ya da Kanun'un tedrici tasfiye ile ilgili hükümleri Takasbank'ın teminatlar üzerindeki hak ve yetkisini hiçbir şekilde sınırlandıramaz.

Teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar

MADDE 27-

- (1) TPP'de kullanılabilir teminat türleri aşağıda belirtilmiştir:
- Nakit (TL, ABD Doları ve Euro)
  - Devlet İç Borçlanma Senedi
  - Takasbank tarafından belirlenen ve Borsa'da işlem gören paylar
  - Teminat Mektubu
  - Yatırım Fonu Katılma Belgesi
  - T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ihraç edilen Euro tahvil
  - Banka tahvil ve bonoları
  - T.C. Hazinesi Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilen kira sertifikaları
  - Borsalarda işlem gören standartta altın
  - Varlığa Dayalı Menkul Kıymet
  - Borsa payları

Teminat yatırma, çekme ve değiştirme

MADDE 28-

- "Nakit, Kıymet, Teminat ve Şartlı Virman Taahhütnamesi"ni imzalayan üyeler Takasbank üye uygulamalarını kullanarak teminat verebilir ve geri alabilirler.
- Tüm teminatlar sisteme portföy detayı ile tanımlanır. Üyeler Müşteri hesaplarından teminat veremezler. Aracı kurum ve banka haricindeki üyeler MKK nezdindeki varlıklarını kendilerine ait yatırımcı hesaplarından teminat verebilirler. TPP'de teminatlar topluca üye hesabında izlenir. Yatırılacak teminatların, üyenin üzerinde tasarruf hakkına sahip olduğu teminatlardan karşılanması şarttır.
- Üyelerin portföy ve yatırımcı hesaplarından verecekleri teminatların teminat amacıyla temlik niteliğinde olması esastır. Teminatların Takasbank'a teminat amacıyla temlik, teminat hesaplarına aktarım yapılmasıyla tesis edilmiş olur.
- Portföy hesabından yapılacak teminat giriş ve çıkışlarında, ilgili üyenin giriş ve doğrulamasından sonra Takasbank'ın onayı gerekmektedir. Yatırımcı hesabından yapılacak teminat giriş ve çıkışlarında ise, ilgili üyenin giriş ve doğrulama işlemlerinden sonra "yatırımcı kuruluş" onayı, sonrasında Takasbank'ın onayı gerekmektedir.
- Üyelerin; teminat giriş ve çıkış işlemleri kural olarak Takasbank üye uygulamaları kullanılarak üyeler tarafından yapılır. Ancak teminat giriş ve çıkış işlemleri üyeler tarafından yapılmadığı takdirde üyeler yazılı talimatlar ile de işlemlerini gerçekleştirebilirler.
- Bahse konu talimatlar Takasbank'a yazılı olarak bildirilen faks numarası/ya da e-posta adreslerinden kabul edilmekte olup talimat asılları en geç 5 iş günü içerisinde Takasbank'a teslim edilmelidir.

- (7) Üyeler teminat giriş ve çıkışlarını saat 17.00'a kadar yapabilirler. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise teminat giriş ve çıkışları saat 12.30'a kadar yapılabilir.
- (8) Pay, yatırım fonu katılma belgesi, banka bono/tahvil, varlığa dayalı menkul kıymet ve Borsa payı teminat işlemleri, MKK nezdindeki hesaplar üzerinde virman hareketi yaratır. Bu varlıklara ilişkin teminat yatırma işlemi yapılabilmesi için ilgili üyenin MKK nezdinde portföy hesabı (4 hesap sınıflı) veya yatırımcı hesabı (1 hesap sınıflı) bulunması gerekir.
- (9) Sabit getirili menkul kıymetlerin teminata kabulü için, menkul kıymetin tamamını temsil eden anapara ve kuponlarının birlikte teminata yatırılması gerekmektedir. Ayırıştırılmış sabit getirili menkul kıymetler teminata kabul edilmez. İtfâ ve kupon ödemelerindeki operasyonel süreçler dikkate alınarak teminat seviyesinin korunması üyenin sorumluluğundadır.
- (10) **Nakdin teminat olarak verilmesi durumunda;**
- a) Nakit teminat; TL, ABD Doları veya Euro cinsinden olabilir.
- (11) **Teminat mektubunun teminat olarak verilmesi durumunda;**
- a) Şekli ve kapsamı Takasbank tarafından belirlenir.
- b) Sadece elektronik belge olarak (e-teminat mektubu) düzenlenebilir.
- c) Takasbank limitleri dahilinde kabul edilir.
- ç) Kesin ve süresiz veya kesin ve asgari 1 yıl vadeli olmalıdır.
- d) Aynı gruba veya holdinge bağlı bankaların birbirlerine verdikleri ve üyelerin bağlı oldukları grup veya holding bankalarından aldıkları teminat mektupları, teminata kabul edilmez.
- e) Mektup alınmadan önce Takasbank üye uygulamaları üzerinden talep oluşturularak, mektubun alınacağı bankanın ve mektup tutarının teyit edilmesi gerekmektedir.
- f) E-teminat mektupları, Kredi Kayıt Bürosu tarafından hazırlanan ve işletilen "Elektronik Teminat Mektubu Platformu (ETMP)" üzerinden kontrol edilip uygun bulunması halinde teminata kabul edilir.
- (12) **Borsa'da işlem gören payların teminat olarak verilmesi durumunda;**
- a) Teminata alınan paylar BIST-100 endeksi içerisindeki paylar ile sınırlıdır.
- b) Takasbank, belirtilen payların her biri için teminata kabul edilebilmenin üst sınırını belirler.
- c) Teminata alınan paylar adet ve katları şeklindedir.
- ç) Üyenin iştiraki veya ortağı olduğu şirketlere ait paylar o üye için teminata kabul edilmez.
- (13) **Devlet tahvili, hazine bonusu ve kira sertifikalarının teminat olarak verilmesi durumunda;**
- a) TL cinsinden ihraç edilmiş kira sertifikaları teminata kabul edilir.
- b) Teminat virmanları Takasbank nezdindeki 501-Serbest Depo hesaplarından yapılır.
- (14) **Euro tahvillerin teminat olarak verilmesi durumunda;**
- a) Teminat olarak verilen Euro tahvillerin Takasbank'ın Euroclear Bank (BIC:MGTCBEBEXX) nezdindeki 15512 no'lu hesabına gönderilmesinden sonra, ilgili kıymetlerin üyenin Takasbank nezdindeki serbest teminat deposuna kaydedilebilmesi için, kıymeti gönderen üye tarafından Takasbank'a serbest (free) format SWIFT mesajı (MT199,

299 veya 599) veya yazılı talimat iletilmesi gerekmektedir. Yazılı talimat veya serbest format SWIFT mesajı, tam iş günlerinde üyenin menkul kıymet muhabiri Euroclear ise Türkiye saati ile 16.30'a kadar, Clearstream ise 14.00'a kadar; yarım iş günlerinde ise üyenin menkul kıymet muhabiri Euroclear ise Türkiye saati ile 10.30'a, Clearstream ise 10.00'a kadar Global Saklama ve Numaralandırma Ekibi e-posta adresine (glo@takasbank.com.tr) veya Takasbank BIC koduna (TVSBTRISXXX) gönderilmelidir. İlgili saatler sonrasında gönderilecek talimatlara ilişkin transferler ertesi gün valörlü olarak işleme alınır. Yazılı talimat aslı en geç 5 iş günü içinde Takasbank'a teslim edilmelidir. Söz konusu talimatlarda üyenin menkul kıymet muhabiri, ilgili muhabirdeki hesap numarası, talimata konu olan kıymetlerin ISIN kodu, nominal miktar ve valör tarihi ile kıymetlerin Takasbank nezdinde hangi üyenin 5080- Euro tahvil teminat deposuna gönderildiği belirtilmelidir.

- b) Takasbank tarafından ilgili üyenin Takasbank Uluslararası Takas ve Saklama İşlemleri menüsündeki 5080-Euro tahvil Teminat Deposu hesabına aktarılan söz konusu kıymetler, üye tarafından Takasbank üye uygulamaları kullanılarak 5081-TPP Teminat Proje Deposu hesabına aktarılır.
- c) Teminat çıkışı sonucunda 5080-Euro tahvil Teminat Deposu Hesabı'na aktarılan kıymetlerin üyenin kendi menkul kıymet muhabiri nezdindeki hesabına transferi için Takasbank Global Saklama ve Numaralandırma Ekibi'ne yazılı talimat veya serbest format SWIFT mesajı (MT 199, 299 veya 599) gönderilmesi gerekmektedir. Yazılı talimat veya serbest format SWIFT mesajı, tam iş günlerinde üyenin menkul kıymet muhabiri Clearstream ise Türkiye saati ile 14.00'a kadar, Euroclear ise saat 16.30'a kadar; yarım iş günlerinde ise üyenin menkul kıymet muhabiri Euroclear ise Türkiye saati ile 10.30'a, Clearstream ise 10.00'a kadar Global Saklama ve Numaralandırma Ekibi e-posta adresine (glo@takasbank.com.tr) veya Takasbank BIC koduna (TVSBTRISXXX) gönderilmelidir. İlgili saatler sonrasında gönderilecek talimatlara ilişkin transferler ertesi gün valörlü olarak işleme alınır. Yazılı talimat aslı en geç 5 iş günü içinde Takasbank'a teslim edilmelidir. Söz konusu talimatlarda üyenin menkul kıymet muhabiri, muhabirdeki hesap numarası, talimata konu olan kıymetlerin ISIN kodu, nominal miktar ve valör tarihi belirtilmelidir.

(15) Banka bono/tahvilleri ile varlığa dayalı menkul kıymetlerin teminat olarak verilmesi durumunda;

- a) TL cinsinden ihraç edilmiş olanlar teminata kabul edilir.
- b) Takasbank limitleri dahilinde kabul edilir.
- c) Takasbank, her bir ihraççı bazında teminata kabul edilebilecek toplam banka bono ve tahvilleri ile varlığa dayalı menkul kıymetlere ilişkin üst sınırları belirler.
- d) Üyenin bağlı olduğu grup veya holding bankalarına ait banka bono ve tahviller ile varlığa dayalı menkul kıymetler o üye için teminata kabul edilmez.
- e) Teminat yatırma işlemlerinden önce Para Piyasası Ekibi ile irtibat kurularak, ihraççının limit uygunluğunun teyit edilmesi gerekmektedir.
- f) Teminat yatırma talebinin Bankamıza ulaşmasından en geç bir iş günü sonrası ilgili kıymet teminata alınır.

(16) Yatırım fonları katılma belgelerinin teminat olarak verilmesi durumunda; üyeler aynı gruba veya holdinge bağlı şirket veya bankaların kurucusu veya yöneticisi oldukları yatırım fonu katılma

belgelerini teminata veremezler. Şemsiye fon türü hisse senedi, borçlanma araçları ve para piyasası yatırım fonu dışında olan yatırım fonu katılma belgeleri teminata kabul edilmez.

(17) **Teminata altın verilmesi durumunda;**

- Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda işlem gören standartta altın kabul edilir.
- Teminata konu olacak altın, mesai saatleri içerisinde Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası üyesi olan bir kurum tarafından ilgili piyasa nezdindeki TPP teminat hesabına bağlı üye alt hesabına virman yolu ile yatırılmalıdır.

(18) **Borsa paylarının teminat olarak verilmesi durumunda;** Takasbank'ın vereceği onaya ek olarak, Borsa'nın "takasbankpayteminati@borsaistanbul.com" e-posta adresine iletilecek şekli ve kapsamı Takasbank tarafından belirlenmiş talimatı takiben Borsa'nın onayı ile teminat girişi gerçekleşir. **Borsa paylarının teminat çıkış işlemlerinde ise;** yine Borsa'nın e-posta adresine talimat iletilmesi ve Borsa'nın onayı gerekmektedir.

(19) Teminat hesaplarındaki varlıklar için Takasbank tarafından sağlanan hizmetlerde, Takasbank internet sitesinde yayınlanan ücret ve komisyon tarifesi uygulanır.

Teminat grupları, değerlendirme katsayıları ve üst limit oranları

MADDE 29-

- Teminat değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak kesinti oranlarını yansıtan değerlendirme katsayıları, ilgili teminatın Takasbank tarafından değerlendirilen kredi riski, vadesi, olağanüstü piyasa koşullarındaki dalgalanması, likiditesi ve varsa kur riski dikkate alınarak belirlenir.
- İşlem teminatları, kullanılabilir teminat üzerinden hesaplanır. Kullanılabilir teminat tutarı, teminat tiplerine ve gruplarına göre teminatların piyasa değerinin değerlendirme katsayıları ile çarpımı sonucu hesaplanan değerlendirilmiş teminat üzerinden grup ve kıymet bazında üst limit oranları uygulanarak elde edilir.
- Teminat değerlendirilmesinde kullanılacak teminat grup bilgileri, değerlendirme katsayıları, grup ve kıymet bazında üst limit oranları aşağıda belirtilmiştir:

Teminat Grubu	Teminat Tipi	Vade Kalan Süre/Endeks	Değerleme Katsayısı	Grup Üst Limit Oran (%)	Kıymet Bazında Üst Limit Oran (%)
1	Altın		0,87	25,00	100,00
2	Borsa Payları		1,00	100,00	100,00
3	Devlet İç Borçlanma Senedi – TL, USD ve EUR ödemeli	0-1 yıl	0,94	100,00	100,00
		1-5 yıl	0,80		
		5 yıl üzeri	0,78		
	Eurotahvil -USD Ödemeli	0-5 yıl	0,89		
		5-10 yıl	0,89		

4		10-30 yıl	0,88	100,00	100,00
		30 yıl üzeri	0,86		
4	Eurotahvil / EUR Ödemeli	0-5 yıl	0,89	100,00	100,00
		5-10 yıl	0,85		
		10-30 yıl	0,71		
		30 yıl üzeri	0,71		
5	Kira Sertifikası	0-1 yıl	0,92	100,00	100,00
		1-5 yıl	0,78		
		5 yıl üzeri	0,76		
6	Pay	BIST-30	0,80	90,00	50,00
		BIST-100	0,79		
7	Nakit EUR		0,89	100,00	100,00
7	Nakit USD		0,90	100,00	100,00
7	Nakit TL		1,00	100,00	100,00
8	Banka Bonosu / Tahvili		0,73	50,00	40,00
9	Teminat Mektubu		1,00	100,00	100,00
10	Varlığa Dayalı Menkul Kıymet	0-1 yıl	0,92	50,00	40,00
		1-5 yıl	0,78		
		5 yıl üzeri	0,76		
11	Yatırım Fonu Katılma Belgesi	Hisse Senedi Şemsiye Fonu	0,89	50,00	20,00
		Borçlanma Araçları Şemsiye Fonu	0,92		
		Para Piyasası Şemsiye Fonu	0,97		

Teminat değerlendirilmesi

MADDE 30-

(1) Takasbank her gün sonunda aşağıda belirtilen fiyatlarla teminatların değerlemesini yapar:

- a) **Paylar** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Borsa İstanbul Pay Piyasası son seansta oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, eğer Borsa'da işlem gerçekleşmemişse son seansa ait en iyi alış ve en iyi satış emirlerinin aritmetik ortalaması, en iyi alış veya en iyi satış emirlerinden birinin olmaması halinde işlem gördüğü en son seans ağırlıklı ortalama fiyat,
  - b) **Devlet tahvili ve hazine bonoları** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Takasbank verim eğrisi kullanılarak belirlenen teorik fiyat, bu fiyatlara ulaşılamadığında ise TCMB'ce belirlenen devlet iç borçlanma senetlerinin gösterge niteliğindeki günlük değerleri,
  - c) **Yabancı paralar** için; değerlemenin yapıldığı gün, ertesi gün için belirlenen TCMB döviz alış kuru,
  - ç) **Yatırım fonu katılma belgeleri** için; o gün ilan edilen fiyat,
  - d) **Euro tahviller** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Takasbank verim eğrisi kullanılarak belirlenen teorik fiyat,
  - e) **Banka bono ve tahvilleri ile varlığa dayalı menkul kıymetler** için; piyasada geçen işlemler göz önünde bulundurularak Takasbank tarafından belirlenen teorik fiyat,
  - f) **Kira sertifikaları** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Takasbank tarafından belirlenen teorik fiyat, bu fiyatlara ulaşılamadığında ise kira sertifikalarının TCMB'ce belirlenen gösterge niteliğindeki günlük değerleri,
  - g) **Altın** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası son seansında T+0 valörlü işlemler için oluşan USD/ONS fiyatı ile TCMB döviz alış kuru kullanılarak hesaplanan fiyat, eğer işlem gerçekleşmemişse bir önceki seansta oluşan ağırlıklı ortalama fiyat,
  - ğ) **Borsa payı** için; Borsa ile Takasbank arasında akdedilen protokol ile belirlenen fiyat. Kar payı ödemesi ve sermaye artırımını sonrasında Borsa İstanbul A.Ş. tarafından ayrıca fiyat belirlenirse, teminatlar oluşan fiyatla yeniden değerlendirilir.
- (2) Döviz ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları ile vadeli teminat mektupları vadelerine 5 iş günü kala teminat değerlemesine alınmaz ve değiştirilmesi istenir.

İşlem Teminatları

MADDE 31-

- (1) TPP'de yapılan işlemlerden kaynaklanan risklerin karşılanması amacıyla üyelerden başlangıç teminatı talep edilir. Başlangıç teminatı, üyenin temerrüde düşmesi halinde, temerrüdün ortaya çıktığı andan çözümlenmesine kadar geçen sürede piyasada meydana gelebilecek faiz değişimlerini karşılamak için başlangıçta alınır.
- (2) Başlangıç teminat oranı, Takasbank tarafından asgari 1 yıllık veri seti ve % 99 güven düzeyi ile 2 iş günlük elde tutma süresi kullanılarak belirlenir ve piyasa şartları da gözetilerek üç ayda bir gözden geçirilir. Gerekli görülmesi halinde Takasbank üç aylık sürenin bitimini beklemeden piyasa şartları doğrultusunda başlangıç teminatını revize edebilir.
- (3) Başlangıç teminatı, zorunlu teminat ve asgari teminata ilişkin parametreler ve oranlar genel mektup ile duyurulur.
- (4) **Başlangıç teminatı**; alış emrinin anapara ve faiz toplamının başlangıç teminat oranı ile çarpılması suretiyle hesaplanır.

- (5) **Zorunlu teminat;** alış emrinin anapara ve faiz toplamının zorunlu teminat oranı ile çarpılması suretiyle hesaplanır ve teminat mektubu haricindeki teminat türlerinden oluşması gerekir. Zorunlu teminat oranı, Üyenin 3 aylık açık alış işlem ortalamasının özkaynağına oranı üzerinden Takasbank tarafından belirlenen ve genel mektup ile duyurulan üyenin yer aldığı dilimdeki değeri ifade eder. Zorunlu teminat oranları üç ayda bir gözden geçirilir. Gerekli görülmesi halinde Takasbank üç aylık sürenin bitimini beklemeden piyasa şartları doğrultusunda zorunlu teminat oranlarını revize edebilir, üye bazında farklılaştırmaya gidebilir.
- (6) **Asgari teminat;** TPP’de borç alınmış anapara ve faiz tutarları toplamının gerektirdiği başlangıç teminatının, asgari sürdürme seviyesidir. **Asgari teminat oranı,** kullanılabilir teminatın toplam borç alınmış tutara bölünmesi suretiyle hesaplanır ve asgari teminat oranının altında olmaması gerekir.
- (7) TPP’de satış işlemlerinde teminat şartı aranmaz.

Teminat tamamlama çağrısı

MADDE 32-

- (1) Kullanılabilir teminat, asgari teminat tutarının ve/veya zorunlu teminat seviyesinin altına düştüğünde, Takasbank tarafından üyeye teminat tamamlama çağrısı yapılır ve teminatının başlangıç seviyelerine tamamlanması istenir.
- (2) Teminat tamamlama çağrısı, Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarına mesaj, raporlama ve/veya e-posta yoluyla yapılır. Teminat tamamlama çağrısının sistem aracılığı ile gönderilmesi durumunda başkaca bir ihbar ve bildirim gerek kalmaksızın üyenin çağrıyı aldığı kabul edilir. Üyeler, teminat tamamlama çağrısı ile ilgili bilgileri “Gün Başı Bilgileri Raporu”ndan takip etmekte yükümlüdürler.
- (3) Teminat tamamlama çağrısına muhatap üyenin, TPP’de limit ve teminatının izin verdiği kadar işlem yapmasına izin verilir. Teminat tamamlama çağrısının yapıldığı gün, gün sonuna kadar, istenen ek teminatın yatırılması gerekmektedir.
- (4) Teminat tamamlama çağrısına muhatap üye, ek teminat yatırarak ve/veya alış işlemlerini azaltıp teminatını başlangıç ve zorunlu teminat seviyesine uyumlu hale getirecek şekilde işlem yaparak teminat tamamlama çağrısı statüsünden çıkılabilir.
- (5) Takasbank, üyeye teminat tamamlama çağrısına uymak için ek süre verebilir.

Teminatlardan doğan haklar

MADDE 33-

- (1) Teminatta bulunan kıymetlerden doğan haklar, teminatı verene aittir. Ancak Takasbank ile teminat veren arasında yapılan sözleşme ile Kanun’un 47’inci maddesi çerçevesinde teminatların mülkiyetinin Takasbank’a devri kararlaştırılmışsa, teminattan doğan haklar Takasbank’a ait olur. Takasbank, yükümlülüklerin yerine getirilmesi şartıyla, vade sonunda teminatları hakları ile birlikte ve üye talebi doğrultusunda iade eder.
- (2) Teminatların aynen iadesi esastır. Aynen iadenin mümkün olmaması halinde iade mislen yapılır. Aynen veya mislen iade olunamayan teminatlar eşdeğerleri üzerinden iade olunur.
- (3) Üyelerin teminat olarak vermiş oldukları payların ve Borsa paylarının sermaye artırımını veya temettü hakları üye adına Takasbank tarafından kullanılır.
- (4) Sermaye artırımını bedelli ise üye, teminatta oluşan rüçhan hakkı (kupon) adedini serbest alt hesaba virmanladıktan (teminat çıkışı yaptıktan) sonra bedeli yatırmak suretiyle rüçhan hakkını kullanabilir.

- (5) Temettü nedeniyle oluşan nakit tutarlar da yine üyenin teminat hesabına aktarılır.
- (6) Borsa paylarının bedelsiz sermaye artırımını sonucu elde edilen ortaklık payları ve temettü tutarları Takasbank teminat hesabına aktarılır. Üye, bedelini yatırmak sureti ile bedelli sermaye artırımından kaynaklanan haklarını kullanabilir.
- (7) İtfa tarihinde teminat hesabında bulunan TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, kira sertifikaları, varlığa dayalı menkul kıymetler ile banka bono ve tahvillerinin itfaları, teminat hesabında gerçekleştirilir ve itfa bedelleri üyenin teminat hesabına aktarılır. Döviz ödemeli devlet tahvili ve hazine bonolarının itfa bedelleri ise 11YP-Üye Serbest Hesabı'na aktarılır. İtfa ödemelerindeki operasyonel süreçler dikkate alınarak teminat seviyesinin korunması üyenin sorumluluğundadır.
- (8) Üyenin teminatında bulunan TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, kira sertifikaları, banka bono ve tahvilleri, varlığa dayalı menkul kıymetler ile Euro tahvillerin kupon ödemeleri üyenin teminat hesabına aktarılır. Döviz ödemeli devlet tahvili ve hazine bonolarının kupon ödemeleri ise 11YP-Üye Serbest Hesabı'na aktarılır. Kupon ödemelerindeki operasyonel süreçler dikkate alınarak teminat seviyesinin korunması üyenin sorumluluğundadır.

Nakit teminat ve garanti fonu katkı paylarının nemalandırılması

MADDE 34-

- (1) Üyeler tarafından tesis edilen nakit Türk Lirası teminat ve garanti fonu katkı payları, varsa zorunlu karşılık olarak tesis edilecek kısmı düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, kredi riski ve likidite koşulları dikkate alınarak, Takasbank tarafından mümkün olan en iyi koşullarla nemalandırılır. Nemalandırma işlemi, nemaya konu tutarın bankalara depo ya da mevduat olarak yatırılması ile repo işlemine konu edilmesi suretiyle, Takasbank limitleri dâhilinde yapılır. Takasbank nemalandırma amacıyla nakit teminatları organize para piyasalarına da plase edebilir. Olağandışı piyasa koşullarında nemalandırma yapılmayabilir. Piyasa koşulları nedeniyle Takasbank tarafından nemalandırma yapılamaması halinde nema ödenmez.
- (2) İşlem ve garanti fonu teminatlarının nemalandırma işlemleri saat 15.40'taki Üye Türk Lirası cinsinden nakit teminat bakiyeleri üzerinden yapılır. Saat 15.40'tan sonra Takasbank'a teminat olarak yatırılan nakit Türk Lirası teminatlar nemalandırılmaz. Yarım iş günlerinde nemalandırma son saati 11.40 olup bu saatten sonra yatırılan Türk Lirası teminatlar nemalandırılmaz.
- (3) Teminat ve garanti fonu katkı paylarının varsa zorunlu karşılık yükümlülüğü düşüldükten sonra kalan tutarının nemalandırılmasından elde edilen brüt nema tutarlarından, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) ve diğer yasal maliyetler ile Takasbank tarafından uygun görülen bir oranda "teminat takip ve nemalandırma ücreti" olarak Takasbank tarafından tahsil edilecek tutarın düşülmesi suretiyle kalan bakiye, ilgili hesaplara nema olarak eklenir.
- (4) Nema istemeyen üyelerin bu taleplerini Takasbank'a yazılı olarak iletmeleri gerekmektedir.

ALTINCI BÖLÜM

Garanti Fonuna İlişkin Esaslar

Garanti Fonu ve Genel Esasları

MADDE 35-

- (1) Takasbank, TPP'de üyelerin temerrüde düşmesi halinde oluşabilecek zararların karşılanması amacıyla, ilgili üyelerin hesaplarında bulunan teminatların yetersiz kalması durumunda kullanılacak

üzere üyelerin katkı payları ile oluşturulan bir garanti fonu kurar. İşlem yapan üyelerinin garanti fonuna katılımı zorunludur.

- (2) Üyelerin garanti fonu katkı payları, yatırılmış ve Takasbank tarafından talep edilmesi halinde yatırılacak ilave garanti fonu katkı paylarından oluşur. Garanti fonunun temerrüt hükümleri çerçevesinde kullanılması durumunda, üyelerden yatırılmış garanti fonu katkı payı tutarını geçmemek üzere ilave katkı payı yatırmaları istenebilir. 1 Nisan-31 Mart tarihleri arasındaki bir yıllık dönem içinde üyelerden en fazla dört sefer ilave katkı payı yatırmaları istenebilir. Bir seferde talep edilebilecek ilave garanti fonu katkı payı, her bir üye için, talebe mesnet teşkil eden temerrütlerin vuku bulduğu ay için hesaplanmış yatırılması gereken garanti fonu katkı payı tutarını aşamaz. İlave garanti fonu katkı payı tutarı, bir kez yatırılmış tutarın tamamı olarak veya dilimler halinde toplam yatırılmış tutarı geçmemek şartıyla birden çok kez talep edilebilir.
- (3) Üyelikten ayrılma talebinde bulunan ancak bu talepleri henüz Yönetim Kurulu'na karara bağlanmamış veya üyelikten ayrılma talebi Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş, ancak yatırılmış garanti fonu katkı payının iadesi için süre verilmiş üyelerin maruz kalabileceği maksimum garanti fonu yükümlülüğü, talep tarihinde henüz çözümlenmesi devam eden bir temerrüdün mevcut olmaması halinde, talepte bulunulan ay itibarıyla yatırılmış olması gereken garanti fonu tutarının iki katı, aksi takdirde üç katıdır. Takasbank tarafından muhtemel garanti fonu yükümlülüklerinden kaçınmak için üyelikten ayrıldığı veya ayrılma talebinde bulunduğu değerlendirilen kuruluşlar tekrar TPP üyeliğine kabul edilmeyebilir.
- (4) Temerrüde düşen Üyenin işlem teminatları, garanti fonu katkısı ve Takasbank tarafından TPP'de karşılanmış riskler için yapılan sermaye tahsisi yetersiz kalmadıkça, diğer üyelerin garanti fonu katkı paylarına başvurulamaz.
- (5) Garanti fonundaki varlıklar amacı dışında kullanılamaz.
- (6) Üyeler tarafından garanti fonuna yatırılacak katkı paylarının, kendi mülkiyetlerindeki varlıklardan karşılanması esastır. Garanti fonu katkı payı yükümlülüğünü süresi içinde tamamlamayan üyeler TPP'de işlem yapamaz.
- (7) Garanti fonu, Takasbank tarafından temsil ve idare edilir.

Garanti fonunun büyüklüğü ve üyelerce yapılacak katkı payı miktarı

MADDE 36-

- (1) Garanti fonunun büyüklüğü en fazla alış borcu olan üye ile ikinci ve üçüncü en fazla alış borcu olan üyenin stres koşullarında birlikte temerrüdü halinde ortaya çıkacak kaynak ihtiyacının büyük olanından az olamaz. Kaynak ihtiyacı üyelerin risklerinin belli bir güven düzeyinde teminatlar ile karşılanamayan bölümünden oluşur. Stres koşullarındaki riskin istatistiksel yöntemlerle tahmininde sırasıyla asgari güven düzeyi %99,75, elde tutma süresi de 2 iş günü olarak dikkate alınır. Takasbank piyasa şartlarını, teminat yoğunlaşmalarını ve temerrüt yönetimi kaynaklarının yeterlilik düzeyini gözeterek, asgari garanti fonu yükümlülüğünü, istatistiksel olarak hesaplanan yükümlülüğünden daha yüksek belirleyebilir.
- (2) Garanti fonunun toplam büyüklüğüne ilişkin hesaplama 3 aydan fazla olmamak kaydı ile yenilenerek mevcut garanti fonunun yeterliliği sınanır.
- (3) Garanti fonunun asgari büyüklüğünün elde edilmesinde, mevcut olması halinde, geçmiş üç aya ait üye bazında gerçekleşmiş olan günlük alış tutarı (açık pozisyon) verileri kullanılır.

- (4) Üyelerin garanti fonu katkı payları, yatırılmış ve talep edilmesi halinde yatırılacak ilave garanti fonu katkı paylarından oluşur.
- (5) Yatırılmış garanti fonu katkı payları sabit ve değişken garanti fonu katkı paylarından oluşur.
- (6) Bir Üyenin yatırılmış garanti fonu katkı payı, sabit katkı payı tutarından az olamaz. Üyelerin yatırmaları gereken sabit katkı payı tutarları, 10.000 TL'dir. Bu tutar yılda en az bir kez, TPP'de, ulusal veya uluslararası ekonomide yaşanan gelişmeler dikkate alınarak gözden geçirilir ve gerekli görülmesi durumunda değiştirilebilir.
- (7) Sabit katkı payı olması gereken garanti fonu büyüklüğünün üye sayısına bölümü suretiyle bulunacak ortalama tutarı geçmeyecek bir seviyede belirlenir.
- (8) Üyelerin yatırması gereken garanti fonu katkı payının hesaplanmasında, üyelerin bir önceki ay içerisindeki günlük alış ve faiz tutarları toplamının ortalaması dikkate alınır. İlgili tutar, Üyenin son bir ay içerisinde TPP'de toplam alış ve faiz ortalama tutarının, TPP'nin toplam alış ve faiz ortalama tutarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranın, ilgili döneme isabet eden asgari garanti fonu büyüklüğü ile çarpılması suretiyle bulunur.
- (9) Üyelerin bir sonraki aya ilişkin garanti fonu yükümlülükleri her ayın son işgünü itibarıyla hesaplanır ve takip eden ayın ilk işgünü itibarıyla güncellenir.
- (10) Üyelerin garanti fonu katkı payı hesaplamaları ilgili Üyelerin risk durumu ve TPP koşulları gözetilerek Takasbank tarafından takip eden ayın ilk işgünü beklenmeden yapılabilir.

Garanti fonu katkı payı olarak kabul edilebilecek varlıklar

MADDE 37-

- (1) Garanti Fonu katkı payı olarak kabul edilecek varlıklar aşağıda tabloda gösterilmektedir. Takasbank garanti fonu katkı payı olarak kabul edilecek varlıkların kompozisyon limitlerini piyasa koşullarına göre değiştirmeye ve yeni varlıklar için kompozisyon limitleri belirlemeye yetkilidir. Teminat mektubu garanti fonu katkı payı olarak kabul edilmemektedir.

Garanti Fonu'na Kabul Edilebilecek Varlıklar	Vade Kalan Süre	Grup Üst Limit Oran (%)	Kıymet Bazında Üst Limit Oran (%)
Altın		25,00	100,00
Borsa Payları		100,00	100,00
Devlet İç Borçlanma Senedi – TL, USD ve EUR ödemeli	0-1 yıl	100,00	35,00
	1-5 yıl		
	5 yıl üzeri		
Eurotahvil	0-5 yıl	100,00	35,00
	5-10 yıl		
	10-30 yıl		

	30 yıl üzeri		
Kira Sertifikası	0-1 yıl	100,00	25,00
	1-5 yıl		
	5 yıl üzeri		
Pay		90,00	20,00
Nakit EUR		100,00	100,00
Nakit USD		100,00	100,00
Nakit TL		100,00	100,00
Varlığa Dayalı Menkul Kıymet	0-1 yıl	50,00	40,00
	1-5 yıl		
	5 yıl üzeri		
Yatırım Fonu Katılma Belgesi		50,00	20,00

- (2) Üyelerin portföy ve yatırımcı hesaplarından verecekleri garanti fonu katkı payı varlıklarının teminat amacıyla temlik niteliğinde olması esastır. Garanti fonu katkı payı varlıklarının Takasbank'a teminat amacıyla temliki, garanti fonu katkı payı hesaplarına aktarım yapılmasıyla tesis edilmiş olur.
- (3) Garanti fonu katkı payları sisteme tek bir portföy hesabından verilir.
- (4) Grup limitleri toplam yatırılmış teminat üzerinden hesaplanır. Kıymet bazında limitlerinin hesaplamasında ilgili varlık tutarının grup limiti uygulanmış toplam değerlendirilmiş kısmı dikkate alınır.
- (5) Takasbank her gün sonunda garanti fonuna verilen varlıkların değerlemesini yapar. Garanti fonu katkı payı olarak kabul edilen varlıkların değerlemesinde bu Prosedürün 30'uncu maddesindeki fiyatlar kullanılır.
- (6) Garanti fonu katkı payı olarak yatırılacak varlıkların teminat değerlerinin hesaplanmasında kullanılacak kesinti oranlarını yansıtan değerlendirme katsayılarına işbu Prosedür'ün 29'uncu maddesinde yer verilmiştir.
- (7) Garanti Fonuna yatırılmış olan varlıklar üyenin talebi doğrultusunda günlük olarak değiştirilebilir. Katkı payı fazlaları günlük olarak çekilebilir.
- (8) Üyeler katkı payı giriş ve çıkışlarını garanti fonu katkı payı hesapları üzerinden bu Prosedür'ün 28'inci maddesinde belirlenen saatler ve kurallar paralelinde yapabilirler.
- (9) Garanti fonu katkı payı olarak Euro tahvil verilmek istenirse, üye tarafından Takasbank üye uygulamaları kullanılarak 5088-TPP Garanti Fonu Teminatı hesabına aktarılır.

Garanti fonu tamamlama çağrısı

MADDE 38-

- (1) Garanti fonu katkı payı olarak kullanılan nakit dışı varlıklar, güncel piyasa fiyatları ile değerlendirilmelerini teminen, Takasbank tarafından belirlenen fiyatlar üzerinden gün sonunda değerlemeye tabi tutulur. Günlük olarak yapılan değerlendirme sonucunda Garanti Fonu Katkı Payı yükümlülükleri, üyelere Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarına mesaj, raporlama yoluyla iletilir. Garanti Fonu Katkı Payı tamamlama yükümlülüğü olan üyeye bildirim sistem aracılığı ile gönderilmesi durumunda, başkaca bir ihbar ve bildirim gerek kalmaksızın üyenin çağrışı aldığı kabul edilir. Üyenin sorumluluğu, Takasbank tarafından yapılan teminat tamamlama çağrısının üyeye ulaştığı anda başlar. İlgili yükümlülük ertesi iş günü gün sonuna kadar yerine getirilmez ise üye temerrüde düşmüş sayılır.

Garanti fonu kullanım esasları

MADDE 39-

- (1) Temerrüt yönetiminde, Prosedür'ün 52'inci maddesinin sekizinci fıkrasının (d) bendine kadar kullanılabilir kaynakların yetersiz kalması ve nakit yatırılan garanti fonu katkı paylarının yetersiz kalacağı anlaşıldığında, garanti fonundaki temerrüde düşmemiş üyelere ait nakit dışı katkı payları nakde tahvil edilmeye başlanır.
- (2) Garanti fonuna, ilgili temerrüdün vukuundan sonra katılan üyelere yatırılan veya mevcut üyelerin temerrüdün vukuundan sonra aldıkları risklere karşılık yatırdıkları katkı payları, kullanılmaz.
- (3) Garanti fonuna başvurulmasını gerektiren hallerde, temerrüt nedeniyle oluşan zararın kapatılmasına kadar geçecek süre içinde garanti fonundan katkı payı çekilmesine izin verilmez.
- (4) Katkı paylarına başvurulmasında en likit varlıktan başlayarak, nakde çevrilme kabiliyetinin yüksekliği esas alınır. Garanti fonundaki nakit dışı teminatlardan nakde çevrilen ancak kullanılmayan nakit tutarlar, nakit dışı teminatları kullanılan üyelere oransal olarak iade edilir.
- (5) Garanti fonuna mal edilecek zararın temerrüde düşmemiş üyelere dağıtımında, üyelerin garanti fonu içindeki payları esas alınır.
- (6) Üyeler temerrüt yönetimi çerçevesinde kullanılmış olan garanti fonu katkı payı tutarlarını, 3 iş günü içerisinde tekrar yatırmakla yükümlüdürler.
- (7) Garanti fonuna mal edilecek zararın fon büyüklüğünün %50'sini aşması muhtemel görüldüğünde, üyelere taahhüt ettikleri ilave katkı paylarını yatırmaları talep edilir. Üyeler ilave katkı paylarını talepten sonra 5 işgünü içinde yatırmakla yükümlüdür. İlave katkı payı talepleri dilimler halinde yapılabilir. İlgili temerrüdün kapatılmasında kısmen veya hiç kullanılmayan ilave katkı payları iade edilir. Talep edildiği halde temerrüdün kapatılmasında kullanılmadan tamamen iade halinde, ilave garanti fonu katkı talebinde bulunulmamış sayılır.
- (8) Her yılın Nisan ayından başlayarak bir sonraki yılın Mart ayı sonuna kadar geçecek dönemde üyeden diğer üyelerin temerrüdü nedeniyle maksimum dört aylık yatırılmış ve ilave garanti fonu katkı payı talep edilebilir. Aynı ay içinde Üyeden diğer üyelerin temerrüdü nedeniyle talep edilebilecek katkı payı toplamı Üyenin ilgili ay için hesaplanan yatırılmış garanti fonu katkı payı yükümlülüğü ile talep edilmesi halinde ilave garanti fonu katkı payı yükümlülüğü toplamını aşamaz.
- (9) Bir ay içerisinde talep edilebilecek ilave garanti fonu katkı payı tutarı üyenin aynı ay için yatırılmış garanti fonu katkı payı tutarını aşamaz.
- (10) Temerrüt nedeniyle üyelere talep edilen ilave garanti fonu katkı paylarının kısmen veya tamamen kullanılması halinde üyelere garanti fonu yükümlülüklerini 36'ncı madde uyarınca hesaplanan miktara tamamlamaları istenir. 1 Nisan-31 Mart tarihleri arasındaki bir yıllık dönem

içinde maksimum ilave garanti fonu katkı payı yükümlülüğünü yerine getiren üyelerden talep edilecek normal garanti fonu katkı payı tutarları, içinde bulunulan bir yıllık dönem tamamlanıncaya kadar sadece kendi temerrütleri için kullanılır.

Garanti fonu katkı paylarının iadesi

MADDE 40-

- (1) Üyeliği bu Prosedürün 9'uncu maddesi çerçevesinde sona eren kuruluşların garanti fonundaki sabit garanti fonu katkı payı dışındaki katkı payları ve bunlara ilişkin tüm getiri ve haklar; söz konusu kuruluşa, TPP'de gerçekleştirmiş olduğu işlemlerden doğan yükümlülükleri ile Üyeliğinin sona erdirilmesine ilişkin Yönetim Kurulu kararı tarihinden sona erme işlemlerinin tamamlandığı tarihe kadar geçen sürede meydana gelebilecek temerrütlerden dolayı Takasbank'ın karşı karşıya kalabileceği ödeme yükümlülükleri göz önünde bulundurularak, ödenmesi gereken vergi ve diğer yasal yükümlülükler indirilmek suretiyle iade edilir.
- (2) Üyelikten ayrılma talebinde bulunan üyenin garanti fonu, üyelikten ayrılma talebinin Takasbank'a ulaştığı tarihte piyasadaki en uzun vadeli işleminin vadesinin son bulunduğu tarihte tüm yükümlülüklerini yerine getirmesi kaydı ile ödenir. Bu tarihe kadar üyenin garanti fonu ancak üyelikten ayrılma talebinin Takasbank'a ulaştığı tarihte piyasada bulunan vadesi dolmamış tüm işlemleri için kullanılabilir.
- (3) Üyeliği sona eren kuruluşun sabit garanti fonu katkı payları, piyasadaki tüm açık pozisyonların vadesi göz önünde bulundurularak Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek süre sonunda iade edilir.
- (4) Üyeliği sona eren kuruluşun garanti fonu katkı payları mislen iade edilir. Mislen iade olunamayan katkı payları eşdeğerleri üzerinden iade olunur. Eşdeğer iadede katkı paylarının Takasbank tarafından nakde çevrildiği tarihteki fiyatlar kullanılır.
- (5) Üyeliği sona eren kuruluşun garanti fonu katkı payı/payları içerisinde nakit bulunması halinde, nakdin iadesinde nemalandırılan tutardan ödenmesi gereken vergi ve diğer yasal yükümlülükler indirilerek iade işlemi gerçekleştirilir.

Garanti fonu katkı paylarına kabul edilen kıymetlerden doğan haklar

MADDE 41-

- (1) İtfa tarihinde garanti fonu hesabında bulunan devlet tahvili (döviz ödemeliler hariç), hazine bonoları (döviz ödemeliler hariç), kira sertifikaları, varlığa dayalı menkul kıymetler ve Euro tahvillerin itfa işlemleri garanti fonu hesabında gerçekleştirilir ve itfa bedelleri üyenin garanti fonu hesabına aktarılır. Garanti fonunda bulunan devlet tahvili (döviz ödemeliler hariç), hazine bonoları (döviz ödemeliler hariç), kira sertifikaları, varlığa dayalı menkul kıymetler ve Euro tahvillerin kupon ödemeleri de yine üyenin garanti fonu hesabına aktarılır. Döviz ödemeli devlet tahvili ve hazine bonolarının itfa bedelleri ve kupon ödemeleri üyenin serbest hesabına aktarılır.
- (2) Üyelerin garanti fonu katkı payı olarak vermiş oldukları payların bedelsiz sermaye artırımı sonucu elde edilen payları ve temettü tutarları Üye adına Takasbank tarafından kullanılarak, işlemler sonucu elde edilen yeni paylar ve nakit tutarlar ilgili teminat hesaplarına aktarılır. Sermaye artırımı bedelli ise; Üye, teminatta oluşan rüçhan hakkı (kupon) adedini serbest alt hesaba virmanladıktan (katkı payı çıkışı yaptıktan) sonra bedelini yatırmak suretiyle kullanabilir.

Sermaye tahsisatı genel esasları

MADDE 42-

- (1) TPP’de tahsis ve taahhüt edilen sermaye tutarlarının belirlenmesinde Merkezi Karşı Taraf hizmeti verilen piyasalardaki toplam sermaye tahsisatı garanti fonu oranı kullanılır.
- (2) TPP’ye her yılın Nisan ayının ilk gününden bir sonraki yılın Mart ayının son gününe kadar yapılacak sermaye tahsisatı miktarı Takasbank internet sitesinden duyurulur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Takas ve Ödemeler

Netleştirme

MADDE 43-

- (1) Netleştirme saat 15.45’de, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 11.45’de yapılır.
- (2) Netleştirmede üyelerin valör ve vade bazında alış ve satış işlemlerinden kaynaklanan alacak ve borçları netleştirilir ve “Takas Raporu” oluşur.
- (3) Üyelerin bir gün önceden devreden temerrüt kaynaklı alacak veya borçları var ise netleştirmeye dahil edilir. Temerrüt hali dışında, günler arasında yükümlülük ve alacaklar netleştirilmez.
- (4) Üyeler borç ve alacak tutarlarını gün içinde netleştirme saatine kadar “Alacak Borç Raporu”, netleştirme saati sonrası ise takasa konu olacak netleşmiş tutarlarını “Takas Raporu” aracılığı ile takip edebilirler.

Takas

MADDE 44-

- (1) Takasa ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:
  - a) Takas işlemleri üye bazında netleştirilmiş tutarlar üzerinden yapılır.
  - b) TPP’de gerçekleştirilen işlemlere ilişkin nakit yükümlülükleri, Takasbank nezdinde üye bazında açılan TPP Takas hesapları (TPPTK) kullanılarak yerine getirilir.
  - c) TPP işlemlerinin takası saat 16.00’da, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12.00’da yapılır.
  - ç) Nette borçlu üyeler borçlarını (yükümlülüklerini), hesaben takas saatine kadar yerine getirmelidir. İlgili tutarlar takas saatinde üye TPP Takas (TPPTK) hesaplarından re’sen tahsil edilir.
  - d) Nette alacaklı üyelerin alacak tutarları takas saatinde üyelerin serbest hesaplarına aktarılır.
  - e) Takas saatinde alacak bakiyesi bulunan bankaların serbest hesabına kaydedilen alacakları, aksine bir talimatları olmadıkça TCMB’deki TİC hesaplarına gönderilir.
  - f) Takasta borçlu üyelerin borçlarını (yükümlülüklerini) kısmi olarak yerine getirmeleri halinde, alacaklı üyelere alacak dağıtımı oransal olarak yapılır.
  - g) Takas işlemlerinin tamamlanması borçlu üyelerin yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesi koşuluna bağlıdır. Borçlu üyeler yükümlülüklerini tamamladıkça alacaklı üyelere alacakları oransal olarak dağıtılır.

Mahsup

MADDE 45-

- (1) TPP ile Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası ve Pay Piyasası arasında mahsup yapılabilir.
- TPP'ye net bakiye üzerinden borcu bulunan üyeler, Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası ile Pay Piyasası'nda MKT hizmeti verilen pazarlardaki işlemlerinden doğan ve serbest hesaplarına aktarılmamış alacaklarını TPP'deki borçlarına mahsup edebilir. Aynı şekilde TPP'de net bakiye üzerinden alacağı bulunan üyeler de Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası ile Pay Piyasası işlemlerinden doğan borçlarına mahsup edebilirler.
  - Üyelerin mahsup talimatını en geç saat 15.45'e kadar "**Takasbank Üye Web Menü >Bankacılık İşlemleri>Mahsup İşlemleri Ekranı**"ndan girmeleri gerekmektedir. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise mahsup talimatı en geç saat 11.45'e kadar girilmelidir.
  - Mahsup talimatı verilmesine rağmen alacaklı olunan piyasadan/pazardan alacağın TPP gün sonu itibarıyla alınamaması halinde, borçlu üye borcunu aynı gün içerisinde ödemekle yükümlüdür.

Borç ödeme

MADDE 46-

- (1) Borcu bulunan üye, Takasbank üye uygulamalarını kullanarak seans saatleri içinde, netleştirme saatine kadar ise Takasbank'ı seans hattından aramak suretiyle, TPP borcunu kısmen veya tamamen ödeyebilir.

Ücret ve Komisyonlar

MADDE 47-

- (1) Takasbank komisyonu, Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe girer ve Takasbank'ın internet sitesinde yayınlanır. Takasbank komisyonu ve komisyon üzerinden alınan %5 oranındaki BSMV tutarı işlem gününde, işlemlere taraf olan üyelerin serbest hesaplarından re'sen tahsil edilir.
- 7 gün dahil olmak üzere vadesi bir haftaya kadar olan işlemlerde:**
Komisyon= Anapara x %0,0025 (milyonda yirmibeş)
  - Diğer vadeler için:**
Komisyon= Gün Sayısı x Anapara x %0,0003 (milyonda üç)
- (2) Üyelik aidatı, TPP'ye üye olan tüm kuruluşlardan aylık dönemler itibarıyla alınan aidat olup Takasbank internet sitesinde yer alan ücret tarifesinde üyelere duyurulur.
- (3) Takasbank komisyonunun ve/veya üyelik aidatının ödenmemesi durumunda üyenin işlem yetkisi ödeme tamamlanana kadar kaldırılır.
- (4) Diğer komisyon ve ücretler, Takasbank tarafından belirlenerek internet sitesinde yer alan ücret ve komisyon tarifesinde üyelere duyurulur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Muacceliyet ve Temerrüt Hükümleri

Genel Esaslar

MADDE 48-

- (1) Bu Prosedür’de ifade bulan temerrüt, TPP üyelerinin Takasbank’a karşı olan yükümlülüklerini Prosedür’de belirlenen sürelerde ve tam olarak yerine getirmemesini ifade eder.
- (2) Takasbank’ın TPP’ye olan mali sorumluluğu, bu Prosedür’ün 42’nci maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde sermayeden tahsis ve taahhüt edilen tutar kadardır.
- (3) Takasbank’ın mali sorumluluğuna ilişkin olarak 49’uncu madde hükümleri saklıdır.

Borçların muacceliyeti ve temerrüt

MADDE 49-

- (1) Üyelerin TPP işlemlerinden doğan borçları aşağıdaki durumlarda muaccel hale gelir.
  - a) İşlemin valörünün veya vadesinin gelmesi,
  - b) Üyenin teminat tamamlama yükümlülüğünü bu Prosedür’ün 32’nci maddesinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi,
  - c) Bu Prosedür’ün 8’inci maddesi çerçevesinde üyenin mevcut yükümlülüklerinin Takasbank tarafından tasfiye edilmesinin kararlaştırılması.
- (2) Üyeler, TPP’de gerçekleştirdikleri işlemlerden kaynaklanan borçları muaccel hale geldiğinde, bu Prosedür’de belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yükümlülüklerini ifa etmek zorundadır. Borcun muaccel hale geldiği tarihte, bu Prosedür’de belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde üye, ayrıca bir bildirimde bulunulmaksızın temerrüde düşer.
- (3) Üyenin temerrüde düşmesi durumunda, üyenin tüm borçları muaccel hale gelir. Temerrüdün kaynağı dikkate alınarak vadesi gelmeyen borçların muaccel hale gelip gelmeyeceğine Takasbank karar verir.
- (4) Bu Prosedür’ün 8’inci maddesi çerçevesinde üyenin mevcut yükümlülüklerinin Takasbank tarafından tasfiye edilmesinin kararlaştırılması halinde, para alan üyenin vade tarihini geçmemek kaydıyla **en geç 1 iş günü** içinde yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekir.
- (5) Para alan üyenin borcunun vadesinden önce herhangi bir nedenle muaccel hale gelmesi durumunda para alan üye, erken kapatılan tutarın vade sonuna kadar işleyecek faizini Takasbank’a ödemekle yükümlüdür.
- (6) Piyasada gerçekleştirilen işlemlerden doğan nakit yükümlülükleri takas saatinden sonra yerine getiren üyeler herhangi bir bildirimde gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar.
- (7) Nakit yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde, EFT ile yapılan ödemelerde paranın üyenin Takasbank nezdindeki TPP Takas (TPPTK) hesabına geçiş saati, Takasbank nezdindeki hesaplardan virman yoluyla yapılan ödemelerde ise işlem saati esas alınır.
- (8) Takasbank tarafından üyeye temerrüt halini sona erdirmesi için en fazla temerrüt tarihini takip eden 2 iş günü sonuna kadar süre verilebilir. Verilen süre sonuna kadar temerrüt halinin sona erdirilmemesi halinde, Takasbank temerrüde konu tutarın temin edilebilmesi amacıyla temerrütteki

üye adına TPP’de alış işlemi yapabilir. Bu durumda temerrüde düşmüş olan Üye işlemlerin gereği olan teminatı getirmekle yükümlüdür.

- (9) Üye adına temerrüt alışı, Takasbank tarafından işlemin yapıldığı anda temerrüdün kapatılabilmesi için mümkün olan en iyi koşullarla ve en uygun vade/vadeler gözetilerek gerçekleştirilir.

Temerrüt faizi

MADDE 50-

- (1) Nakit ve teminat yükümlülüklerini belirlenen süreler içinde yerine getirmeyen üyelere, bu maddede yer alan süreler dikkate alınarak, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler tahsil olunur.

- (2) Temerrüt faizinin hesaplanmasında, temerrüde düşülen gün ve temerrüde düşülen tarih ile yükümlülüğün yerine getirildiği tarih arasındaki takvim günleri dikkate alınır.

- (3) Temerrüde düşülen gün;

- TPP gün sonuna kadar yerine getirilen yükümlülükler için temerrüt faizi 1 gün üzerinden,
- TPP gün sonundan sonra yerine getirilen yükümlülükler için takip eden iş günü dikkate alınarak

temerrüt faizi hesaplanır.

- (4) Temerrüt faiz oranı, her gün için, BİAŞ Repo Ters Repo Pazarı’nda, TCMB Bankalararası Para Piyasası’nda veya Takasbank Para Piyasası’nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının;

- Borcun, tam iş günlerinde saat 16.30’a, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12.30’a kadar kapatılması durumunda %50’si,
- Tam iş günlerinde saat 16.30’dan, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12.30’dan sonra kapatılması durumunda iki katı,

olarak uygulanır.

- (5) Temerrüde düşülen gün kısmi temerrütlü borç kapatılmalarda, borç kapatılan saatlerde geçerli olan oranlar ve sınırlamalar uygulanır.

- (6) Tam iş günlerinde saat 16.30’a, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12.30’a kadar kapatılan borçlar için uygulanacak azami temerrüt faizine ilişkin tutar, her yıl T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen yeniden değerlendirme oranı dikkate alınarak belirlenir ve uygulama öncesi üyelere duyurulur.

- (7) Üst sınır, her yıl T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak bir üst 50.-TL’lik dilime yuvarlanır.

- (8) Saat 16.30, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12.30 sonrasında kapatılan borçlar için temerrüt faizi üst sınırı yoktur.

- (9) TPP’de asgari temerrüt matrahı uygulanmaz.

- (10) Temerrüt faizi;

Matrah x Temerrüt Faiz Oranı x (gün/365)

formülü ile hesaplanır ve varsa yasal yükümlülükler eklenir.

Tahakkuk, bildirim ve tahsilat

MADDE 51-

- (1) Temerrüde düşen üye, bu Prosedür'ün 50'nci maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür. Muaccel hale gelen borcun, son kapama saatinde kapanmaması durumunda Takasbank tarafından bu Prosedürün 50'nci maddesinde belirlenen temerrüt faiz oranı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ilgili üye hesabına tahakkuk ettirilir. Takasbank, üyenin yükümlülüklerini kısmen veya tamamen ifa etmemesinden dolayı temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, bu zarar üye tarafından tazmin edilir.
- (2) Tahakkuk ettirilen temerrüt faizine ilişkin üyeye, Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarından raporlama yoluyla bildirim yapılır.
- (3) Temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler üyenin TPP Takas (TPPTK) cari hesabından Takasbank tarafından re'sen tahsil edilir.

Temerrüt yönetim süreci

MADDE 52-

- (1) Nakit ve teminat yükümlülüklerini zamanında yerine getirmeyen ve işbu Prosedür'de belirlenen süreler içinde borcunu kapatmayan üyenin TPP'de işlem yapma yetkisi durdurulur.
- (2) Üyenin temerrüdü tasfiye edilinceye kadar teminat olarak tevdi ettiği kıymetlerin çıkışına izin verilmez.
- (3) Üye, TPP'deki temerrüt süresince Takasbank'tan Nakit Kredi kullanamaz. Takasbank Nakit Kredisinde temerrüde düşen üye ise temerrüt devam ettiği sürece TPP'de işlem yapamaz.
- (4) Takasbank, temerrüde düşen üyenin önce TPP Takas (TPPTK) hesabına, takas hesabında bulunan nakdin yeterli olmaması durumunda teminatlarına başvurur. Üyenin temerrüdü nedeniyle teminatlarına başvurulması durumunda Takasbank; herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunma, ilave süre verme, adli veya idari mercilerden izin ya da onay alma, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın işleminin teminatı olan kıymetleri, Takasbank en iyi gayret göstererek organize ve/veya tezgahüstü piyasalardan satarak satım bedelinden alacağını karşılama hakkına sahiptir. Başvurulan teminatın Borsa payı olması durumunda Takasbank, teminatın borca karşılık gelen kısmını Borsa'ya devretmek suretiyle nakde dönüştürerek elde edilen tutarı borcuna mahsup eder.
- (5) Borç alan üyenin, teminat tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle borcun muaccel hale gelmesi durumunda Takasbank, temerrüt hükümleri çerçevesinde teminatları nakde dönüştürmek suretiyle borçlarının tamamını veya vadesi en yakın olan borcundan başlamak kaydıyla, teminat oranı başlangıç oranına ulaşıncaya kadar borçlarının bir kısmını tasfiye etmek hakkını haizdir.
- (6) Takasbank, mütemerrit TPP üyesinin hangi teminatlarının nakde çevrileceğine likiditesi, temerrüdün nedeni ve piyasalara etkilerini göz önünde bulundurarak karar verir.
- (7) Takasbank, temerrüde düşen üyelere ilişkin nakit işlem teminatı tutarları ve garanti fonu katkı paylarının nemalandırma faaliyetinin dışında tutulmasına karar verebilir.
- (8) TPP üyelerinin temerrüdü halinde başvurulacak teminatların, garanti fonu katkı paylarının ve Takasbank kaynaklarının kullanımında aşağıda belirtilen öncelik sırasına uygun hareket edilir:

- a) Temerrüde düşen TPP üyesinin TPP Takas (TPPTK) hesap bakiyesi ile hesaplarında bulunan teminatlar,
  - b) Temerrüde düşen TPP üyesi tarafından yatırılmış garanti fonu katkı payı,
  - c) Takasbank tarafından tahsis edilen sermaye,
  - d) Diğer TPP üyeleri tarafından yatırılmış garanti fonu katkı payları,
  - e) TPP üyelerinden talep edilebilecek ilave garanti fonu katkı payları,
  - f) Takasbank'ın sermayesinden yapılan taahhüt tutarı
- (9) Takasbank'ın TPP işlemlerinde para satıcısına karşı sorumluluğu, bu Prosedür ve Yönerge'de belirlenen esaslar çerçevesinde, işlemin vade tarihinde anaparayı ve anapara üstünden hesaplanan faizi; para alıcısına karşı sorumluluğu ise işlemin valör tarihinde anaparayı ödemek ile sınırlıdır. Takasbank, işlemin valöründe/vadesinde üyenin alacağını ödememiş veya eksik ödemiş ise üyeye mağduriyet ödemesi yapar. Üye, mağduriyet ödemesini aşan bir zarara uğradığı iddiasıyla Takasbank'tan bu zararının tazmin edilmesi talebinde bulunamaz.
- (10) Takasbank kendi nezdindeki mütemerrit TPP üyesine ait varlıklar ile diğer hak ve alacaklar üzerinde takas, mahsup ve hapis hakkına sahiptir.

Mağduriyet ödemesi

MADDE 53-

- (1) Temerrüde düşen üye nedeniyle takas günü kendisine eksik ödeme yapılan üyeye beşinci fıkrada yer alan koşullarda mağduriyet ödemesi yapılır. Ancak aynı gün içerisinde gecikmeli olarak yapılan ödemeler için mağduriyet ödemesi yapılmaz.
- (2) Mağduriyet ödemesi yapılması için üye talebi aranmaz. Ancak, mağduriyet ödemesi almak istemeyen üyenin, bu talebini yazılı olarak Takasbank'a bildirmesi halinde kendisine ödeme yapılmaz.
- (3) Temerrüde düşen üye nedeniyle kendisine ödeme yapılamayan üyeye gecikilen günler karşılığı olarak, temerrüde düşen üyeden tahsil olunan temerrüt faizinin 2/3'ü mağduriyet ödemesi olarak ödenir. Temerrüt faizi tahsil edilmemesi halinde herhangi bir mağduriyet ödemesi de yapılmaz. Mağduriyet tutarları günlük bazda hesaplanır.
- (4) Mağduriyet ödemesi üyelerin Takasbank nezdindeki serbest hesaplarına yapılır.
- (5) Mağduriyet ödemesinin yapılabilmesi için;
  - a) Temerrüde düşen üyenin yazılı itirazda bulunmuş olması halinde itirazının geçersiz kabul edilerek temerrüt faizinin tahsiline karar verilmiş olması,
  - b) Temerrüdün Borsa, Takasbank, MKK ve TCMB sisteminde oluşan sorunlardan kaynaklanmaması,
  - c) Alacaklı üyenin, yükümlülüklerini zamanında yerine getirmiş olması gerekir.

Temerrüde itiraz

MADDE 54-

- (1) Temerrüt faizi tahakkuk eden üye, temerrüdün takas, ilgili merkezi saklama sistemi veya ödeme sisteminden kaynaklanan nedenlerle kendi kusuru olmaksızın ortaya çıktığı veya temerrüt faizi

hesaplamasında maddi hata yapıldığı veya yükümlülüklerini Prosedür’de belirlenen süreler içinde zamanında yerine getirdiği gerekçeleri ile Takasbank nezdinde itiraz edebilir.

- (2) İtirazlar bir yazı ve ekinde itiraza ilişkin belgeler ile temerrüt tahakkuk tarihinden itibaren en geç 3 iş günü içerisinde yapılır.
- (3) Temerrüde düşen üyenin itirazı, Takasbank bünyesinde oluşturulan Temerrüt Komitesi tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.
- (4) Üye tarafından yapılan itirazın haklı bulunması durumunda temerrüt faizi uygulanmaz, tahsil edilmiş olması halinde ilgili tutar üyeye iade edilir.
- (5) İtirazın reddi durumunda ise, karar bir yazı ile ilgili üyeye bildirilir.
- (6) İtiraz, temerrüt faizinin süresi içerisinde ödenmesini durdurmaz.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Muafiyet

MADDE 55-

- (1) TCMB, bu Prosedür’ün 2’nci, 5’inci, 6’ncı, 8’inci bölümleri ile 12’nci ve 47’nci maddesi hükümlerinden muaf olarak TPP’de işlem yapabilir.

Olağanüstü durumlarda alınacak tedbirler

MADDE 56-

- (1) Takasbank, TPP’nin işlerliği ve güvenilirliğinin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde alınacak önlemleri belirlemeye ve bu önlemleri uygulamaya yetkilidir. Söz konusu durumlarda; limitlerin değiştirilmesi, risk hesaplama yöntem ve parametrelerinin değiştirilmesi, ilave teminat talep edilmesi, takas süre ve şartlarının değiştirilmesi, teminat çekilmesinin belirli süre ve şartlarla sınırlandırılması, işlem saatlerinin değiştirilmesi, emir iletiminin durdurulması, işlemlerin iptali, vadelerin değiştirilmesi ve diğer her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1- Borsa payları

- (1) Borsa payları, Borsa İstanbul A.Ş.’nin alım garantisi devam ettiği sürece teminat olarak kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 57-

- (1) Bu Prosedür yayım tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 58-

- (1) Bu Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.